

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

Pszichológia a pedagógusok szolgálatában

N. KOLLÁR KATALIN

ELTE PPK

MTA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

- Óvoda- és iskolapszichológia helyzete, feladatai, kihívások
- A pszichológiatanítás helyzete és lehetőségei

Az iskola- (és óvoda) pszichológia helyzete a köznevelésben

Mennyire honosodott meg az első 25 évben Magyarországon az iskola- és óvodapszichológia?

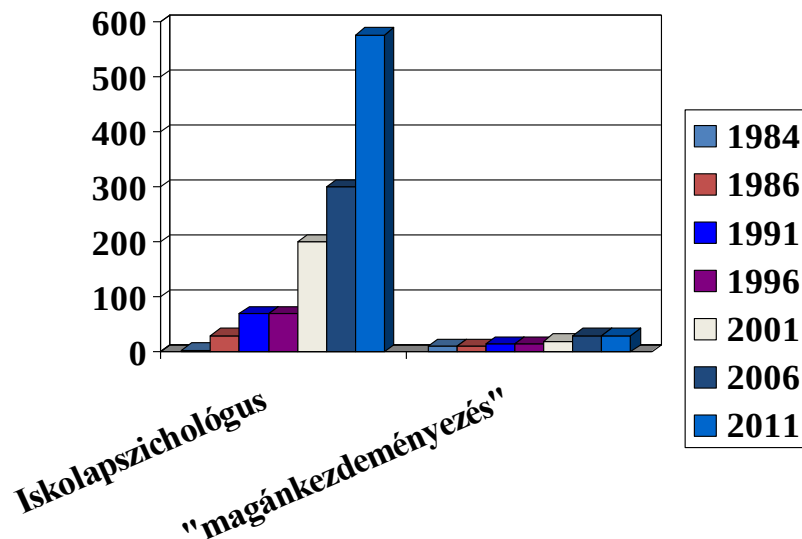
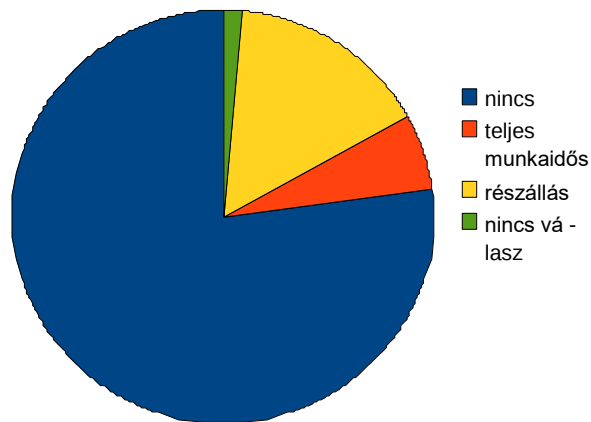
Törvényi szabályozás:

1986 – Köznevelési Törvény Melléklet:

„alkalmazható”

1989 Továbbképzési füzetek 3.

2006 Kistérségi pályázat + protokoll 2009

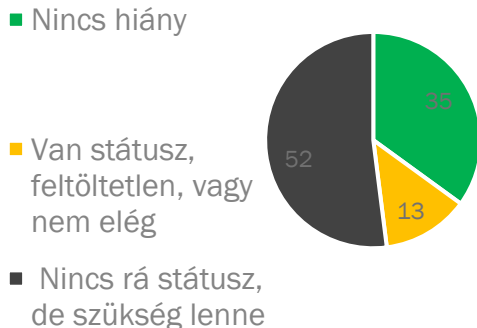
Az iskolapszichológusok aránya az iskolákban 2011

Jelenlegi helyzet

Törvényi szabályozás:

- 2012 KNT – *óvoda, 326/2013. rendelet 2024-ig* 20/2013. EMMI rendelet 500 fő/fél státusz, feladatkör meghatározása
- 2015 Protokoll
- 2024-től 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

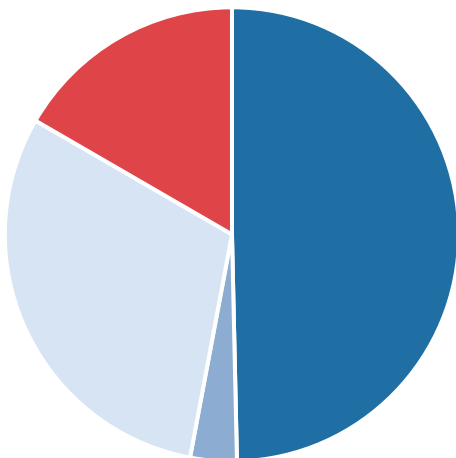
Iskolapszichológus iskolák %-ában

- Iskolák kb. felében lenne státusz, 35 % van, 13 % nincs betöltve, vagy kevés, 52 % nincs de kellene (Ercse 2023)
- Koordinátor 198 helyett 100 egész állás 10 fő alatt, helyette tört óraszám (10 fő ¼ állásnál kevesebb 1-5 kont.)
- IP-OP BP **51 %** vidék 49 %
- ~700 (900?) szakember, de teljes állásban csak kb. 50 % dolgozik
- Egy-egy intézményben jellemzően tört állásban
- Sok a fiatal – nagy fluktuáció

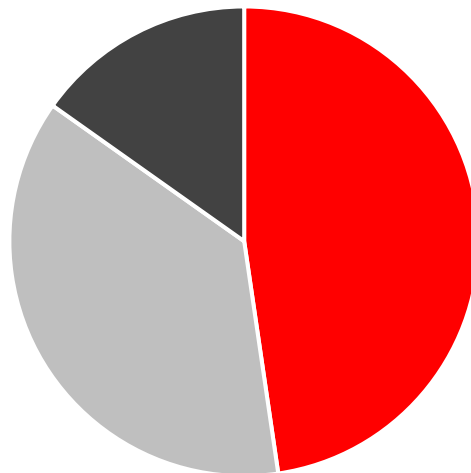
Diákok kapcsolata az iskolapszichológussal

Iskolapszichológus az iskolában%

- van
- jelenleg nem dolgozik, de volt
- nincs
- nem tudom

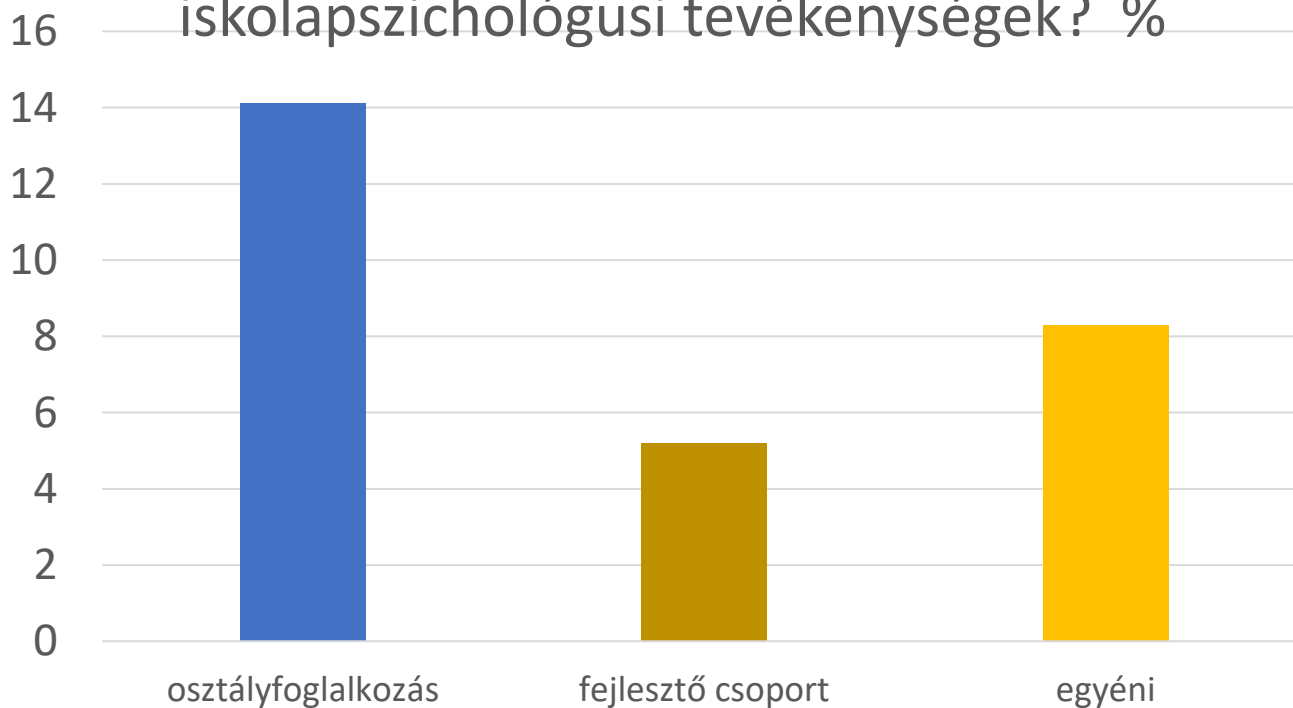
Ahol van iskolapszichológus...

- találkozott vele
- látta már
- nem találkozott

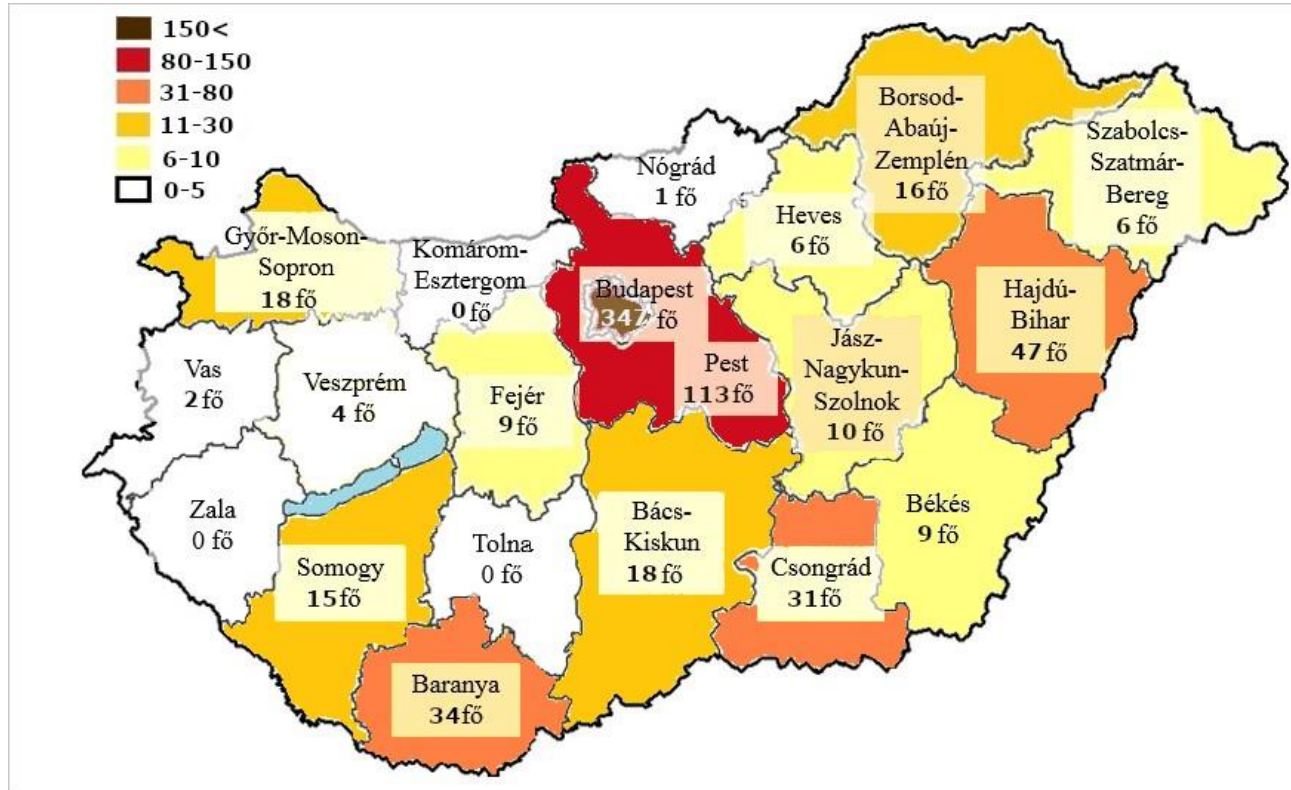
A Nemzeti Kutatási Fejlesztési és
Innovációs Hivatal támogatásával
megvalósult projekt

Hány tanulót érintenek az iskolapszichológusi tevékenységek? %

A Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatásával megvalósult projekt

Aránytalan területi eloszlás – a település nagysága és a képzőhelyek közelsége számít – KIS ISKOLÁK!!!

Az iskola- (és óvoda) pszichológia szerepe, feladatköre

Feladatkör a 20/2013. EMMI rendelet alapján

Gyermekek személyiségfejlődésének, lelki egészségének segítése

Nevelő- oktatómunka támogatása

Alapelvek:

- Prevenció
- Indirekt munkamódok
- Kliensek széles körének elérése: csoportokkal foglalkozás
- Fejlődés szemlélet
- Rendszerszemlélet

Iskolapszichológus jellemző tevékenységei

fajtai

- Pedagógus- és szülőkonzultáció
- Egyéni és csoportos foglalkozás gyermekeknek
- Szűrés
- Állapotfelmérés
- Pszichológiai ismeretterjesztése
- Szakmaközi együttműködés
- *Adminisztráció*
- *Fejlesztésben, kutatásban részvétel*

témakörei

- Tanulási és iskolai nehézségek szűrése, továbbirányítás
- Hatékony tanulás segítése
- Tehetséggondozás
- Pályaválasztás segítése
- Egészségfejlesztés és prevenció
- Társas kapcsolatok fejlesztése, bullyingprevenció
- Krízisintervenció

Az iskolapszichológus iránti attitűd vizsgálata

ELTE UNKP projekt 2018-2022

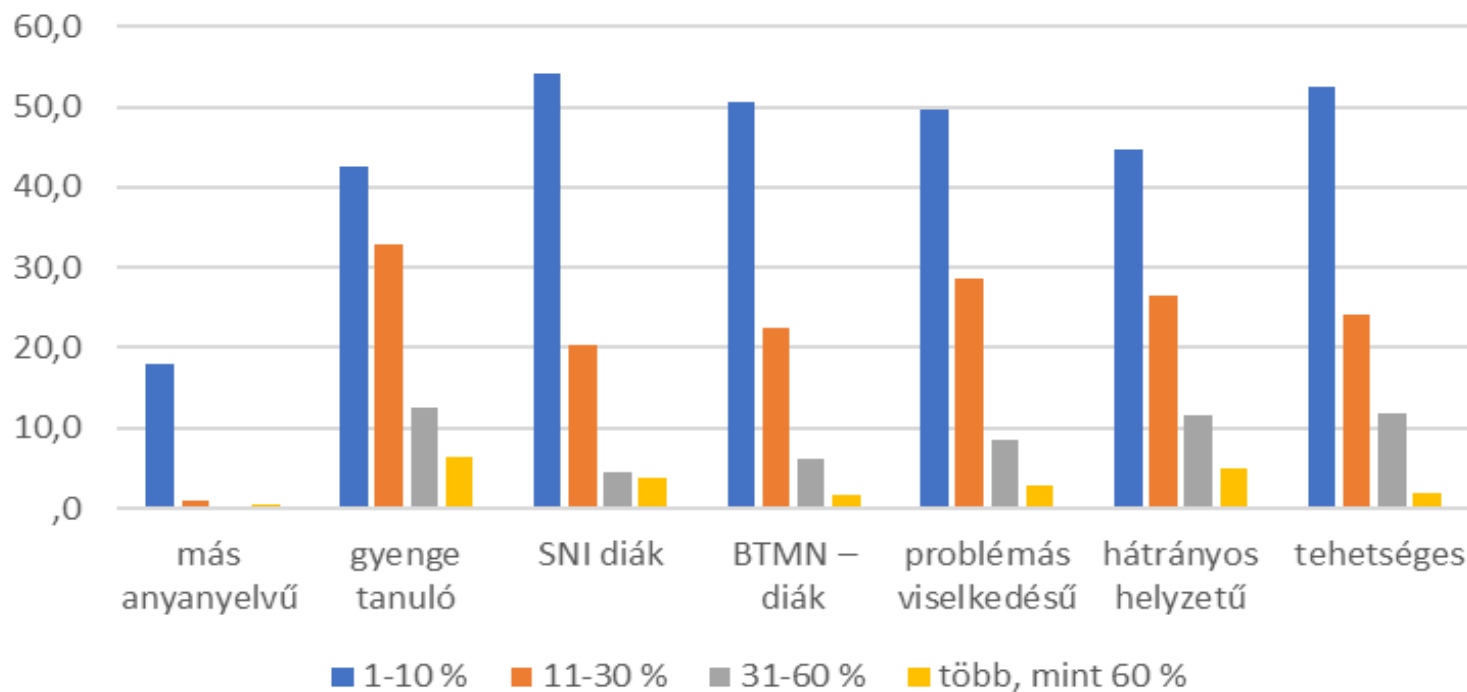
Pedagógusok országos reprezentatív minta 1381 fő

Pedagógusjelöltek 316 fő

Diákok életkor, iskolatípus és település
szerint rétegzett minta (5-12. évfolyam) 1444 fő

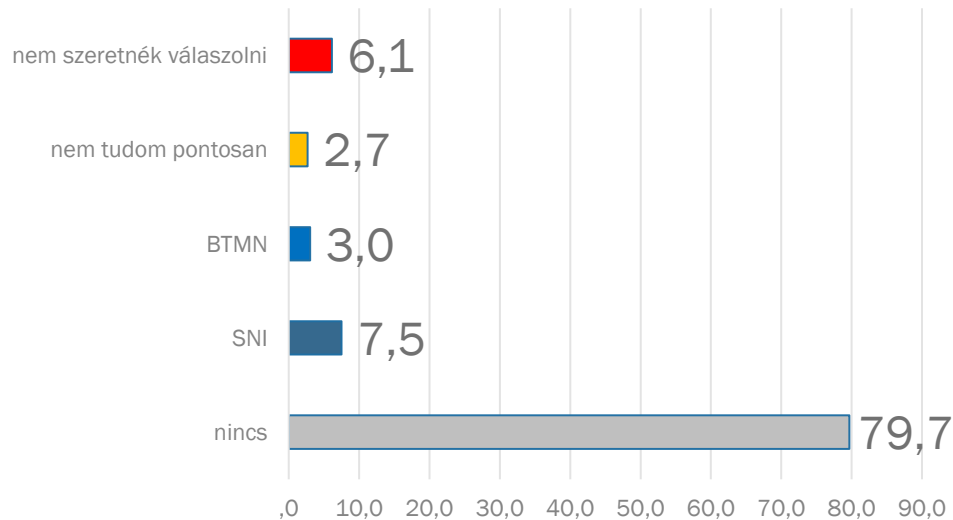
Pedagógusok
szerint

Átlagtól eltérő diákok aránya

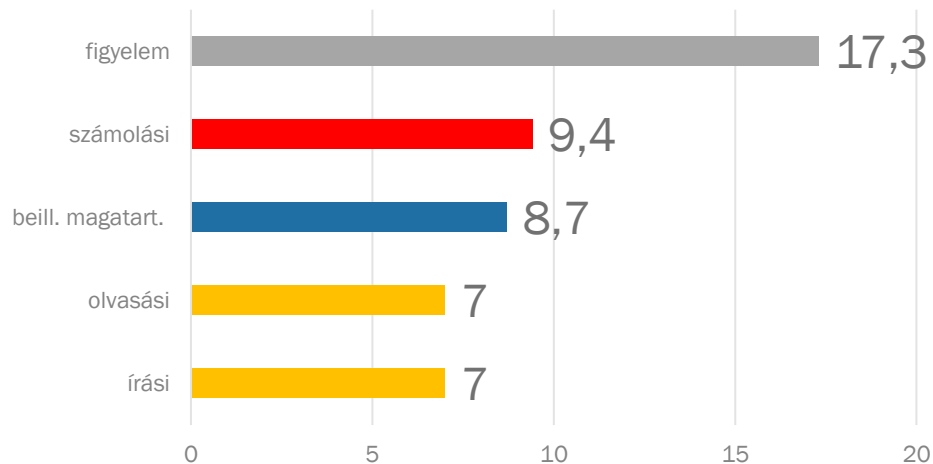

A Nemzeti Kutatási Fejlesztési és
Innovációs Hivatal támogatásával
megvalósult projekt

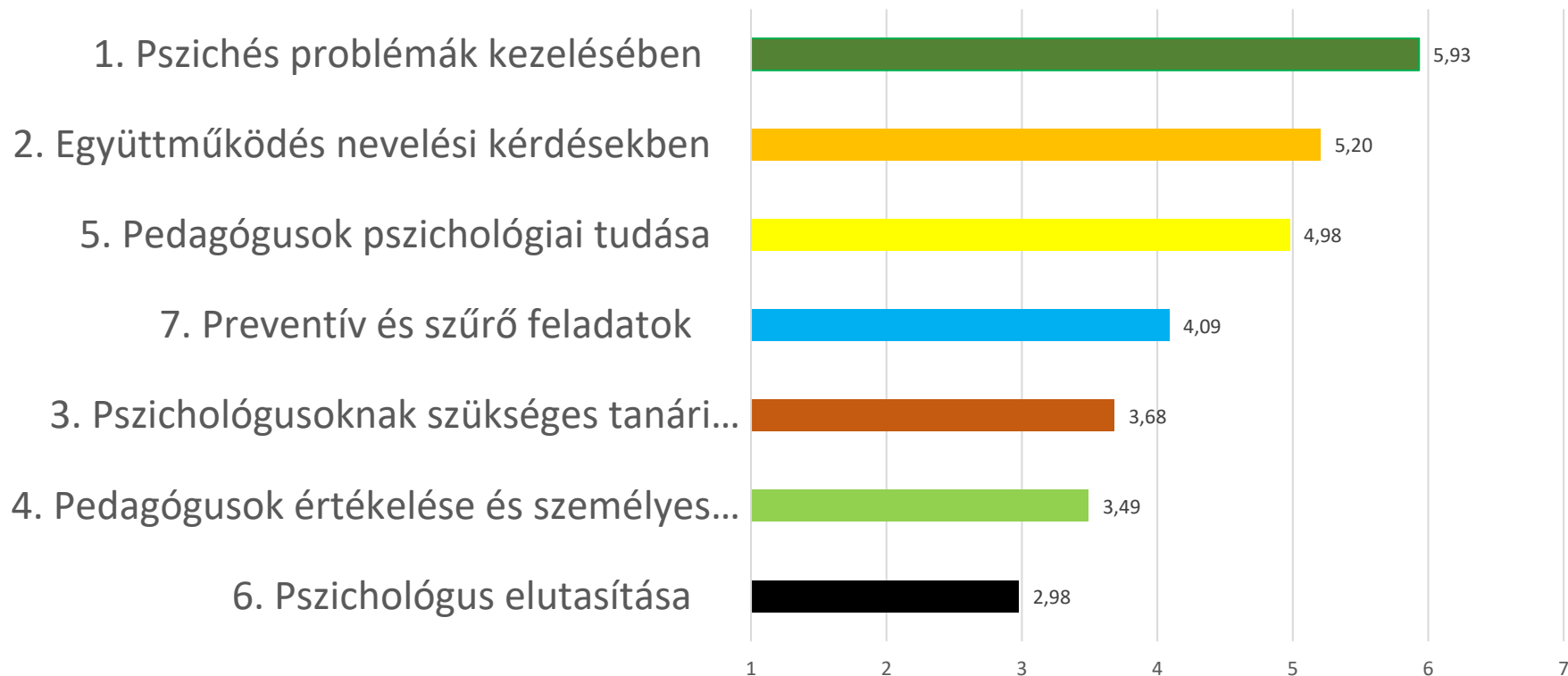
Szakértői vélemény (különleges bánásmód) %

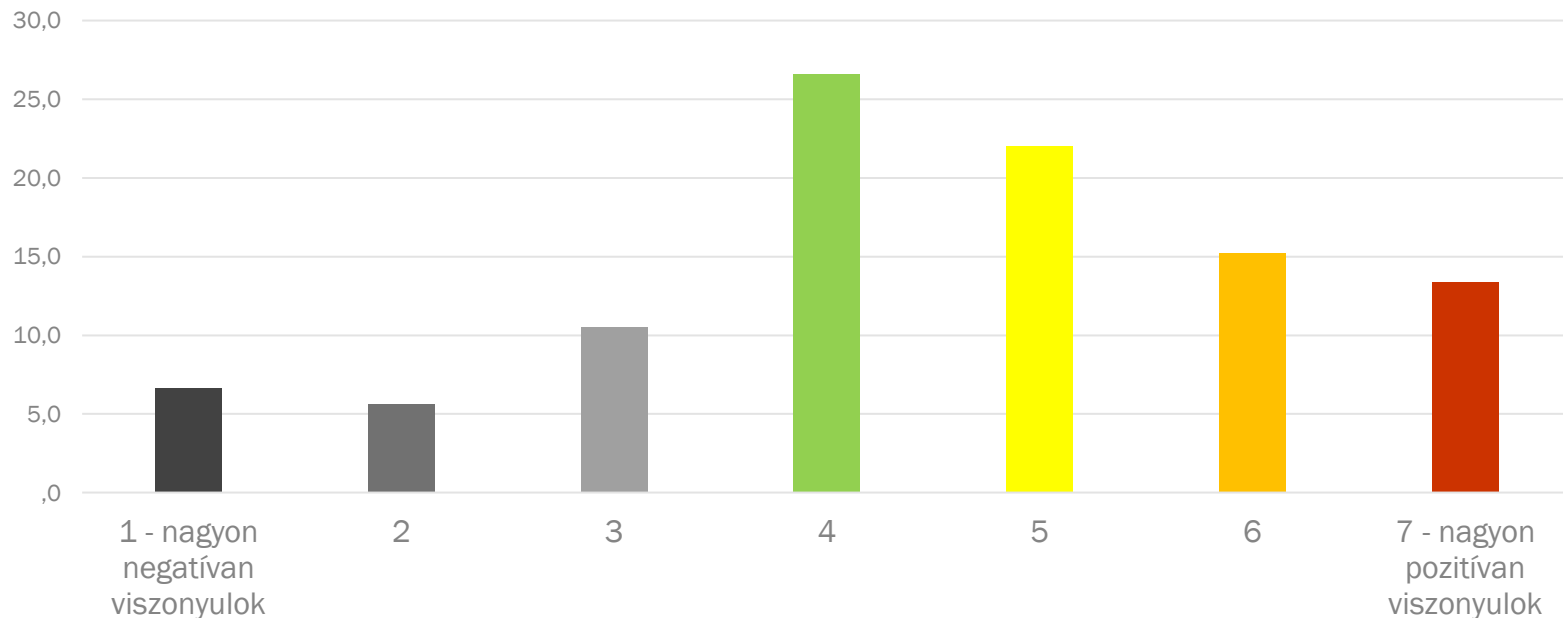
Tanulási nehézségek a diákok szerint

Iskolapszichológus iránti attitűd (pedagógusok)

Diákok iskolapszichológiához, iskolapszichológusokhoz való viszonya

A Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatásával megvalósult projekt

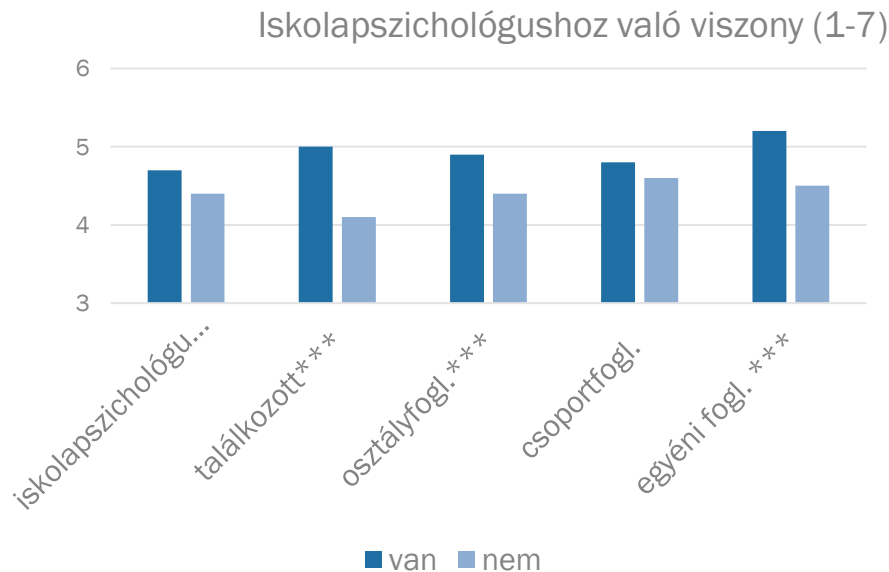
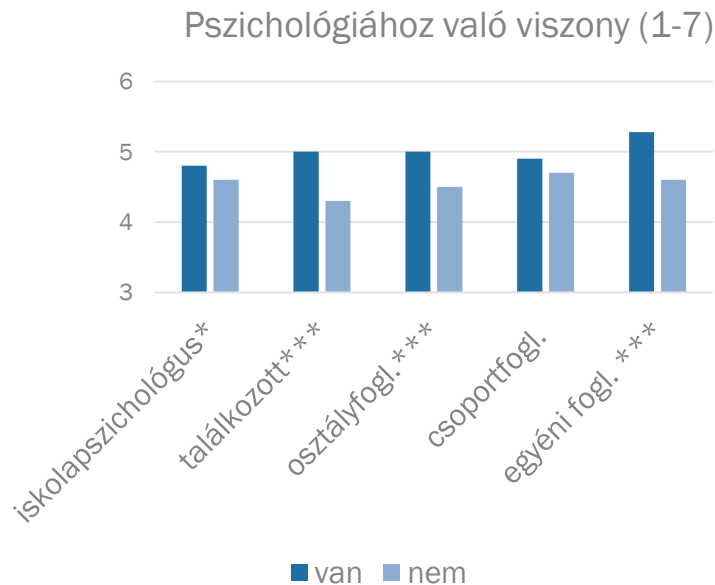
Diákok 47 %-ának semmilyen tapasztalata nincs az iskolapszichológussal

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

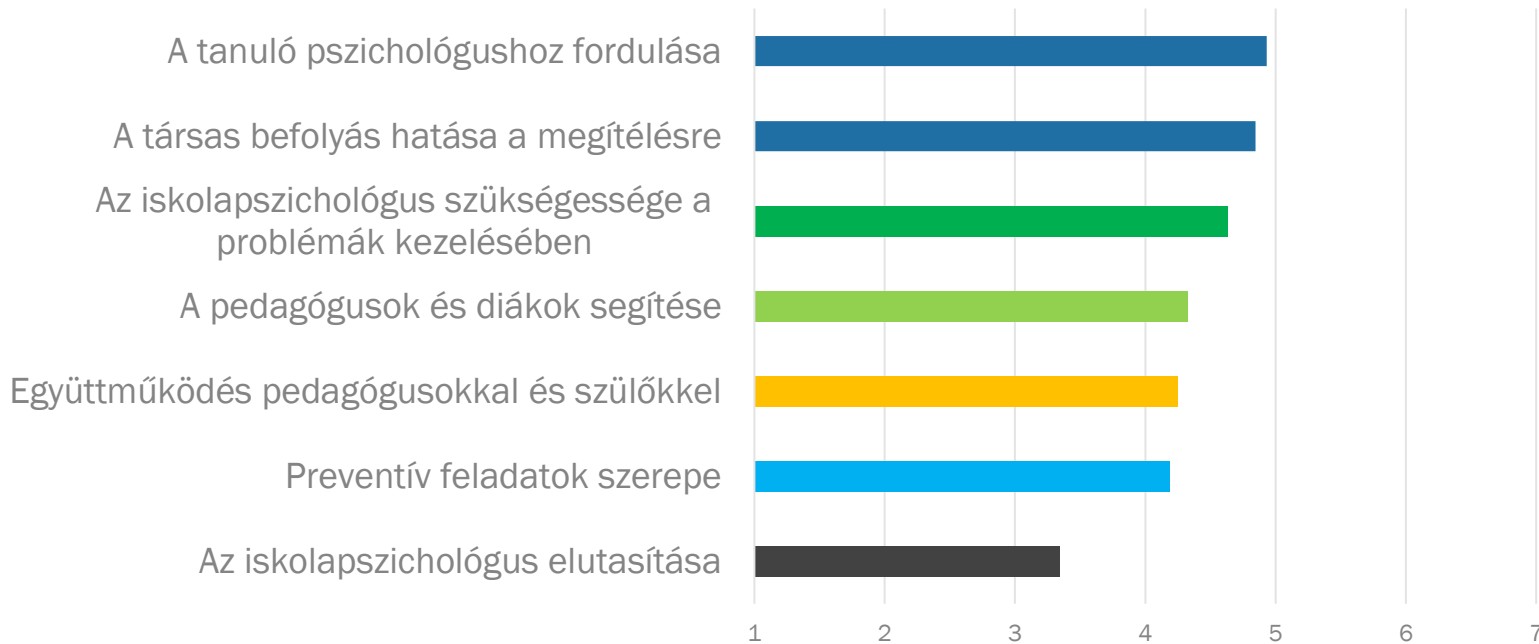
MTA

Pszichológia és iskolapszichológus iránti attitűd – közvetlen tapasztalat javít!

A Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatásával megvalósult projekt

Iskolapszichológus iránti attitűd (diák)

Iskolapszichológus iránti attitűd – pedagógus – hallgató – diák

1. $H > T > D$

1. Pszichés problémák kezelésében

2. $H = T > D$

2. Együttműködés nevelési kérdésekben

7. n.s.

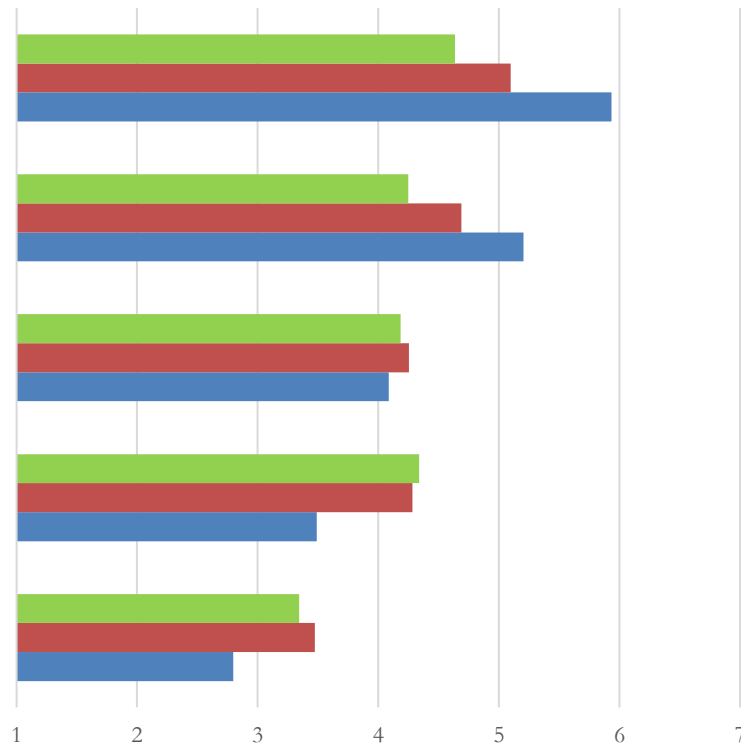
7. Preventív és szűrő feladatok

4. $D = P > H$

4. Pedagógusok értékelése és személyes segítése

6. $D = P > H$

6. Pszichológus elutasítása

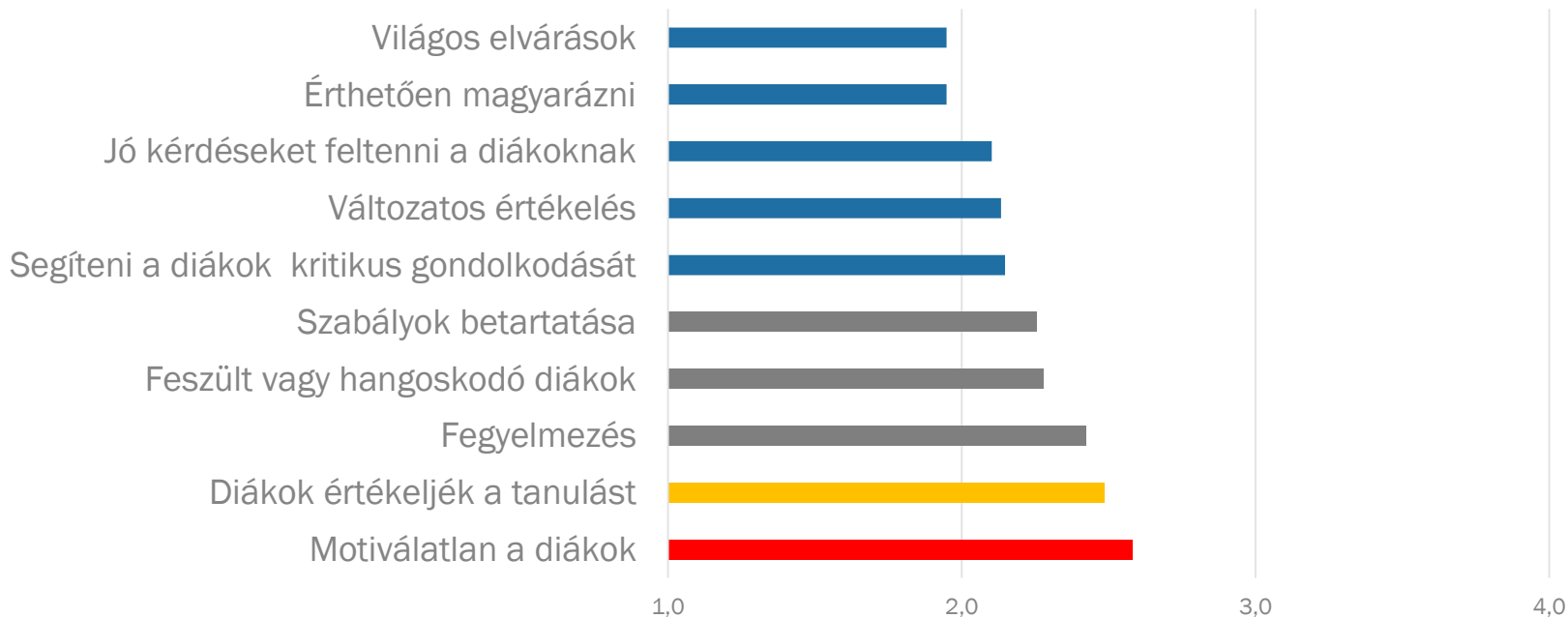
■ diák ■ pedagógus ■ hallgató

Pszichológia szerepe a pedagógusképzésben

Pedagógus
hallgatók
szerint

Mennyire nehéz feladat

(1 nem nehéz - 2 kissé - 3 eléggé - 4 nagyon nehéz)

A pszichológia üzenetei és a kapcsolódó tudományterületek

Diákok tipikus fejlődése

Fejlődépszichológia

Figyelem, tanulás és emlékezet

Általános pszichológia

Tanulási nehézségek

Fejlesztőpedagógia

Magatartási problémák okai és kezelése

Családi szocializáció, pedagógiai pszich.

Motiváció

Általános és pedagógiai pszich.

Egyéni sajátosságok – temperamentum

Személyiségpszichológia

Csoportfolyamatok, társas helyzet

Szociálpszichológia

Hatékony pedagógiai módszerek

Pedagógus-diák interakció

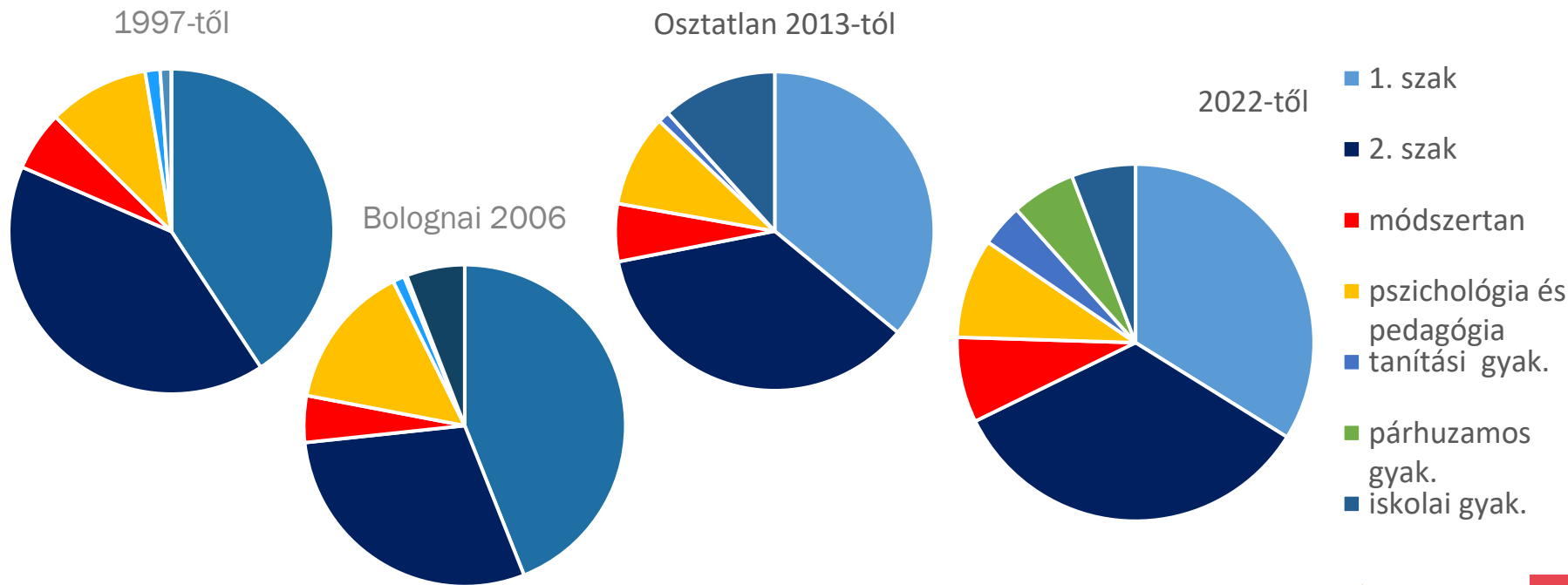
Átlagtól eltérő tanulók

Szociológiai tényezők, HH, tehetség

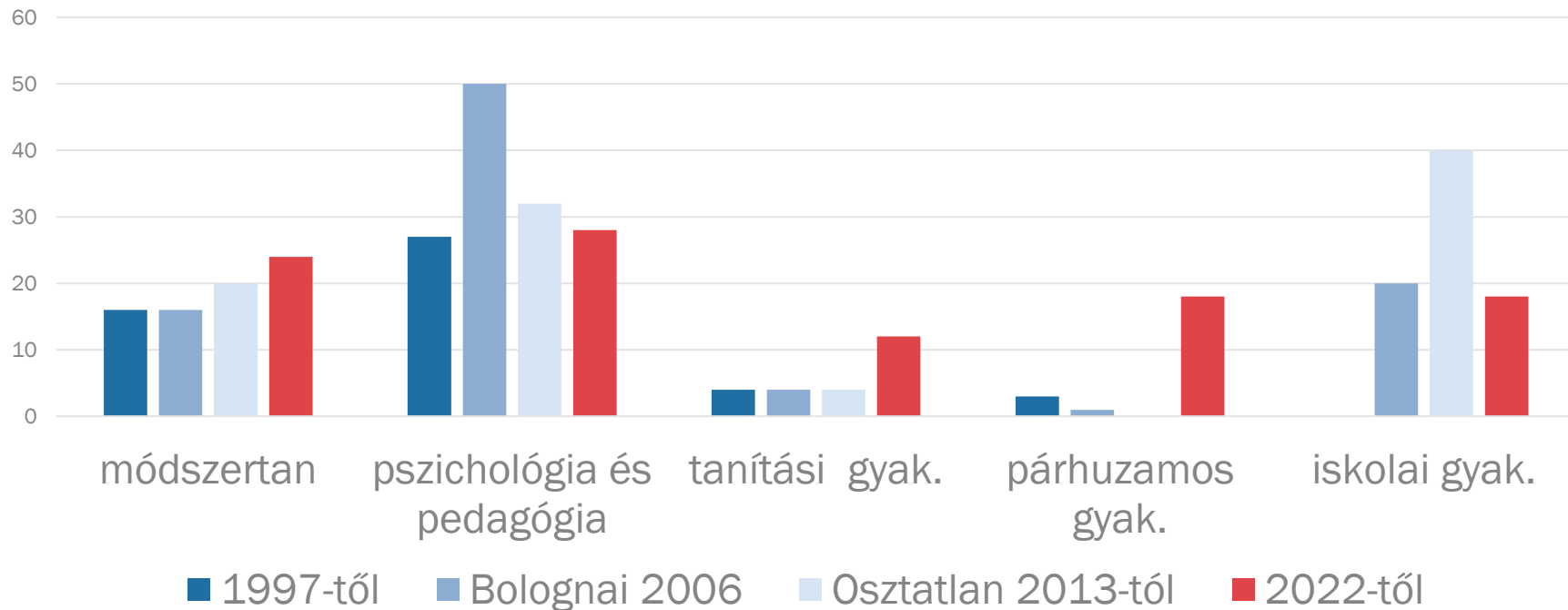
Egészséges fejlődés

Egészségpszichológia

A pedagógia, pszichológia, módszertan, iskolai gyakorlat és szakos képzés aránya a tanárképzésben

A tanári felkészítés és az iskolai gyakorlatok aránya

Mi kell ahhoz, hogy a jelenlegi tanárképzés beváltsa a hozzá fűzött reményeket?

- A módszertan oktatásának presztízse
- A tanárképzésben oktatók párhuzamos iskolai gyakorlatban való oktatásának megbecsülése
- A fogadó iskolák nyitottsága
- Megérje a tanár szakos diákokat oktatni (ne „csapjuk hozzá” a szakosokhoz őket)
- Túljelentkezés kellene a tanári szakokon – diákok színvonala

Nulladik követelmények

A jó tanárképzéshez:

 a tanári pálya presztízsének növekedése

Az iskolapszichológia terjedéséhez:

 a pszichológia iránti általános attitűd növekedése,

 ehhez a királyi út a középiskolában a pszichológia oktatás bevezetése lehetne.

Ha nem akarjuk, hogy a gyerekeinken tanulják meg a pedagógusok, amit előre tudhatnának.....

N. Kollár Katalin & Szabó Éva 2017.

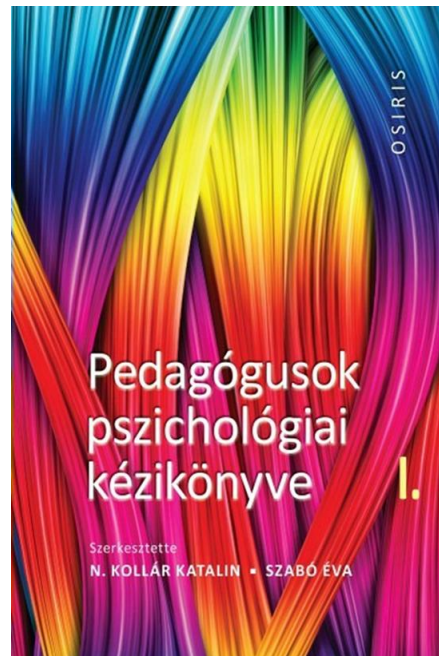
Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I. II. III.
Budapest, Osiris

linkek a 3 kötethez:

<https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/2913>

<https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/2902>

<https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/2917>

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

mta.hu

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

MTA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

